

**VARIANTA II
BAREM**

*de va
aite - up
afusa
13/30*

I. Drept civil

1. Principalele asemănări și deosebiri între viciile de consimțământ

*de va
aite - up
afusa
13/30*

Principalele asemănări între eroarea esențială, dol, violență și leziune sunt următoarele; - 5 pct.

- toate sunt împrejurări de fapt care împiedică formarea sau darea unui consimțământ liber și în deplină cunoștință de cauză. (0,5 pct.)

- sancțiunea care intervine, în principiu este aceeași, anume nulitatea relativă a actului juridic. (0,5 pct.)

- viciul de consimțământ trebuie să existe în momentul încheierii actului juridic. In cazul actelor juridice bilaterale sau plurilaterale, deci al contractelor este posibil ca acordul de voință să se realizeze prin manifestări de voință emise la momente diferite, iar într-o asemenea ipoteză existența viciilor de consimțământ se apreciază prin raportare la momentul la care fiecare parte contractantă și-a exprimat voința. (1 pct.)

- în cazul actelor juridice bilaterale sau plurilaterale, nu este necesar ca viciul de consimțământ să fie comun. (1 pct.)

- în cazul în care actul juridic s-a încheiat prin procedeul reprezentării, anularea pentru vicii de consimțământ sau incidența altor sancțiuni pentru acestea intervine potrivit art. 1299 Cod civil atunci când consimțământul reprezentantului este viciat; dacă însă, în ipoteza reprezentării convenționale viciul de consimțământ privește elemente stabilite de reprezentat, actul este anulabil numai dacă voința acestuia din urmă a fost viciată. (1 pct.)

- cel care invocă viciul de consimțământ trebuie să îl dovedească, deoarece acesta nu se prezumă. (1 pct.)

Principalele deosebiri între viciile de consimțământ privesc următoarele aspecte. - 5 pct.

- Dolul și violența sunt alcătuite atât dintr-un element obiectiv, material, cât și dintr-un element subiectiv, intențional, pe când eroarea esențială presupune doar un element subiectiv, iar în structura leziunii intră după caz, fie numai un element obiectiv, fie atât un element obiectiv, cât și un obiectul subiectiv. (1 pct.)

- împrejurarea fals reprezentată în cazul erorii esențiale, respectiv temerea insuflată în cazul violenței, trebuie să fie determinantă pentru încheierea actului juridic. în schimb, în cazul dolului, nu este necesar ca acesta să fi fost determinant pentru încheierea actului juridic. (1 pct.)

- eroarea esențială, dolul și violența sunt aplicabile atât actelor unilaterale, cât și celor bilaterale ori plurilaterale, pe când leziunea este aplicabilă unei categorii limitate de acte juridice. (1 pct.)
- există cerințe specifice fiecărui viciu de consimțământ. (-0,5pct.)
- spre deosebire de eroarea esențială care este spontană, dolul și violența, fiind și fapte ilicite, pot să atragă și răspunderea civilă delictuală. (-0,5pct.)
- în cazul erorii esențiale și al leziunii, legea prevede posibilitatea adaptării contractului la inițiativa celeilalte părți, iar în cazul dolului și al violenței, legea permite celui al cărui consimțământ a fost viciat să opteze pentru menținerea contractului cu echilibrarea corespunzătoare a prestațiilor; de asemenea, în cazul leziunii, cel al cărui consimțământ a fost viciat poate cere reducerea ori sporirea uneia dintre prestații. (- 1 pct.)

II. Drept procesual civil

I. Excepția de necompetență. Noțiune și caracterizarea excepției; Procedura invocării și soluționării excepției; -10pct.

Noțiune și caracterizarea excepției -1,5 pct.

Mijlocul procedural prin care partea chemată în fața instanței necompetente sau judecătorul pot propune desesizarea și trimiterea cauzei spre soluționare la o instanță competentă, potrivit legii;

Excepție de procedură propriu-zisă are poate avea efect:

- fie declinatoriu: admiterea excepției este urmată de trimiterea cauzei spre soluționare la o altă instanță competentă;
- fie dirimant: situații în care admiterea excepției are ca efect respingerea acțiunii, ca fiind de competența unui organ iară activitate jurisdicțională sau de competența unei instanțe străine;

Procedura invocării și soluționării excepției. - 2,5pct.

1. Persoanele îndreptățite să invoce excepția de necompetență și momentul invocării (regimul juridic/art.130NCPC)

- **necompetență generală** a instanțelor judecătorești poate fi invocată de părți ori de către judecător în orice stare a pricinii;

- **necompetență materială și teritorială de ordine publică** trebuie invocată de părți ori de către judecător la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe;

- **necompetență de ordine privată** poate fi invocată doar de către pârât prin întâmpinare sau, dacă întâmpinarea nu este obligatorie, cel mai târziu la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe

2. **Modul de invocare al excepției și soluționarea acesteia: - 6pct.**

- Judecătorul este obligat, din oficiu, ca la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe să verifice și să stabilească dacă instanța sesizată este competentă să judece pricina.

- La cererea părților instanța este obligată să pună în discuție competența sa și să stabilească instanța competentă ori un alt organ cu activitate jurisdicțională competent;

- Soluțiile care se pot pronunța:
- respingerea excepției
 - prin încheiere interlocutorie, care poate fi atacată numai odată cu fondul pricinii;
 - instanța va trece la judecarea pricinii;
 - admiterea excepției
 - prin hotărâre (sentință) al cărei dispozitiv va fi diferit:
 - dacă litigiul este de competența unei alte instanțe române sau a unui organ cu atribuții jurisdicționale, instanța sesizată inițial va da o hotărâre de declinare a competenței
 - are un dublu efect: dezinvestirea instanței sesizate inițial și investirea altei instanțe sau organ cu activitate jurisdicțională;
 - nu este supusă niciunei căi de atac;
 - nu obligă instanța nou investită să judece pricina: instanța se poate declara competentă sau incompetentă să judece litigiul
 - dacă pricina este de competența unui organ fără atribuții jurisdicționale sau de competența unei jurisdicții străine: va respinge cererea ca inadmisibilă;
 - această hotărâre este supusă numai recursului la instanța ierarhic superioară;
 - soarta actelor de procedură efectuate anterior declinării competenței de către instanța sesizată inițial: în principiu sancțiunea nulității va afecta toate actele îndeplinite în fața instanței incompetente (art. 174 și urm NCPC)
- Excepție** dovezile administrate în fața instanțelor incompetente rămân câștigate judecării și instanța competentă investită cu soluționarea cauzei nu va dispune refacerea lor decât pentru motive temeinice. (art. 137 NCPC).

III. Drept penal

1. Represiunea nedreaptă

Sediul materiei: art. 283 Cod penal

Definiție (1) Fapta de a pune în mișcare acțiunea penală, de a lua o măsură preventivă neprivativă de libertate ori de a trimite în judecată o persoană, știind că este nevinovată, se pedepsește cu închisoarea de la 3 luni la 3 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

(2) Reținerea sau arestarea ori condamnarea unei persoane, știind că este nevinovată, se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică. - 1 pct

Obiect juridic:

- principal al infracțiunii constă în relațiile sociale referitoare la înfăptuirea justiției, relații care exclud tragerea la răspunderea penală a unei persoane nevinovate.
- secundar constă în relațiile sociale referitoare la libertatea și demnitatea persoanei. – 0.5 pct

Subiectul activ este calificat, având competența de a pune în mișcare acțiunea penală, de a lua o măsură preventivă neprivativă de libertate ori de a trimite în judecată o persoană. Pentru forma agravată din alin. (2), subiectul activ este calificat, având competența de a lua măsura reținerii, arestării ori condamnării unei persoane. Pentru anumite infracțiuni, enumerate limitativ, acțiunea penală poate fi pusă în mișcare numai la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. Dacă persoana vătămată învinuiește prin plângerea făcută o persoană pe care o știe nevinovată, nu va răspunde pentru infracțiunea de presiune nedreaptă, ci pentru infracțiunea constând în inducerea în eroare a organelor judiciare, art. 268 C. pen. - 1.5 pct

Subiectul pasiv principal este statul, iar subiectul pasiv secundar este persoana față de care se săvârșește oricare dintre faptele incriminate. – 0.5 pct

Situația premisă constă în existența unei cauze penale în care se pune în mișcare acțiunea penală, se ia o măsură preventivă neprivativă de libertate ori se trimite în judecată o persoană nevinovată [alin. (1)] ori este reținută, arestată sau condamnată o persoană nevinovată [alin. (2)]. – 0.5 pct

Latura obiectivă. Elementul material. în cazul formei de bază a infracțiunii, prevăzută în alin. (1), elementul material al laturii obiective se poate realiza prin săvârșirea uneia dintre următoarele acțiuni:

- punerea în mișcare a acțiunii penale;
- luarea unei măsuri preventive neprivative de libertate;
- trimiterea în judecată a unei persoane, știind că este nevinovată.

Punerea în mișcare a acțiunii penale se realizează prin actul de inculpare prevăzut de lege și are ca obiect tragerea la răspundere penală a persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni. Acțiunea penală se pune în mișcare de procuror, prin ordonanță, în cursul urmăririi penale, când acesta constată că există probe din care rezultă că o persoană a săvârșit o infracțiune și nu există vreunul dintre cazurile de împiedicare prevăzute la art. 16 alin. (1) C. pr. pen. [art. 309 alin. (1) C. pr. pen.]. Controlul judiciar și controlul judiciar pe cauțiune

constituie măsuri preventive neprivative de libertate și pot fi luate de către procuror, de către judecătorul de drepturi și libertăți, de către judecătorul de cameră preliminară sau de către judecătorul fondului cauzei.

Trimiterea în judecată înseamnă a deferi instanței de judecată o persoană învinuită de săvârșirea unei infracțiuni. Trimiterea în judecată se realizează de către procuror prin rechizitoriu. Fapta incriminată trebuie săvârșită împotriva unei persoane nevinovate. – 3 pct

Latura subiectivă

Elementul subiectiv presupune vinovăția făptuitorului sub forma intenției, care poate fi directă sau indirectă, însă în toate cazurile făptuitorul trebuie să știe că persoana este nevinovată. – 0.5 pct

Modalități agravante

Modalitatea agravantă constă, potrivit alin (2) în reținerea sau arestarea ori condamnarea unei persoane, știind că este nevinovată. Reținerea poate fi luată față de suspect sau inculpat de către organul de cercetare penală sau de către procuror, numai în cursul urmăririi penale (art. 203 alin (1) C. pr. Pen.)

Arestarea, sub forma arestului la domiciliu sau a arestului preventiv, poate fi dispusă de către judecătorul de drepturi și libertăți, de către judecătorul de cameră preliminară sau de către judecătorul fondului cauzei. Condamnarea unei persoane poate fi dispusă numai de către judecătorul fondului cauzei. Fapta constituie infracțiune, în toate cele trei modalități alternative, numai dacă autorul acesteia știe că respectiva măsură este luată față de o persoană nevinovată. - 2.5 pct.

IV Drept procesual penal

1. Termenele în procesul penal. Noțiuni. Clasificarea termenelor

Noțiuni: - 1 pct.

Termenele sunt acele intervale de timp înăuntrul cărora sau după epuizarea cărora pot fi îndeplinite acte și măsuri procesuale sau procedurale.

Fixarea unor termene în cadrul procesului penal are ca scop, pe de o parte, limitarea în timp a duratei unor măsuri procesuale și pe de altă parte, împiedică tergiversarea desfășurării procesului penal, asigurând operativitatea acțiunilor cerute de justa soluționare a cauzei penale.

Clasificarea termenelor: - 9 pct.

Termenele pot fi clasificate după mai multe criterii, și anume:

A. In raport de natura drepturilor și intereselor pe care le ocrotesc: (2 pct.)

1. **Termenele substanțiale**, care sunt acele intervale de timp determinate de lege pentru ocrotirea unor drepturi sau interese extraprocesuale, acestea stabilind sau disciplinând în timp măsurile pe care organele judiciare le pot lua în ceea ce privește privarea sau restrângerea drepturilor persoanei, drepturi conferite în afara procesului penal (exemplu: termenele care privesc durata măsurilor de prevenție, termenele de prescripție a răspunderii penale).

2. **Termenele procedurale**, care privesc intervale de timp fixate pentru a ocroti drepturi și interese ale persoanei conferite în cadrul procesului penal (exemplu: termenul de apel și de recurs în casație, termenul de rezolvare de către procuror a plângerilor îndreptate împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală etc.).

B. În raport cu caracterul lor sau de efectele pe care le produc (2.5 pct.)

1. **Termene peremptorii** sunt intervale de timp în interiorul cărora trebuie îndeplinite anumite acte. Neîndeplinirea actului înainte de expirarea termenului prevăzut de lege conduce la decăderea din exercițiul dreptului respectiv (exemplu: termenul de 10 zile în care poate fi declarat apelul).

2. **Termene dilatorii** sunt acele intervale de timp după expirarea cărora pot fi îndeplinite anumite acte, efectuarea actului înainte, atrăgând nulitatea acestuia (exemplu: intervalul de timp care desparte momentul pronunțării hotărârii judecătorești de momentul rămânerii definitive a hotărârii, deoarece numai după trecerea acestui termen, hotărârea poate fi pusă în executare).

3. **Termene de recomandare** sunt intervalele de timp înăuntrul cărora este recomandat a se efectua un anumit act procesual sau procedural, a cărei nerespectare nu are drept consecință aplicarea vreunei sancțiuni procedurale (ex: termenul de 30 de zile în care trebuie motivată hotărârea judecătorească)

C. În raport de durata lor: (2.5 pct.)

1. **Termenele pe ore** (exemplu: termenul de 48 de ore în care organul de cercetare penală este obligat să înainteze procurorului plângere împotriva actelor de urmărire penală).
2. **Termenele pe zile** (exemplu: termenul de recurs în casație de 30 de zile, termenul de 10 zile în care poate fi declarat apelul).
3. **Termenele pe luni** (exemplu: termenul de două luni în care persoana vătămată poate introduce plângere prealabilă sau termenul de trei luni pentru depunerea recipisei de plată a amenzii).
4. **Termenele pe ani** (exemplu: termenul de un an pentru introducerea cererii de revizuire când hotărârea s-a întemeiat pe o prevedere legală declarată neconstituțională).

D. În funcție de factorul care stabilește durata termenelor: (1 pct.)

1. **Termene legale** sunt acele termene care sunt stabilite de lege.
2. **Termene judiciare** sunt stabilite de organele de urmărire penală sau de instanța de judecată în funcție de nevoile impuse pentru justa soluționare a cauzei.

F. După modul de calcul: (1 pct.)

1. **Termenele de succesiune** care se calculează în sensul curgerii normale a timpului (exemplu: după ziua de luni urmează marți etc.).
2. **Termenele de regresivitate** care se calculează în sensul invers al curgerii timpului, adică de la un anumit moment înapoi (exemplu: citația trebuie înmănată inculpatului sau suspectului aflat în străinătate cu cel puțin 30 de zile înaintea termenului fixat pentru înfățișare, propunerea de prelungire a arestării preventive trebuie formulată cu cel puțin 5 zile înainte de expirarea măsurii). - 6 pct.

V. Organizare judiciară

1. Interdicțiile aplicabile judecătorilor și procurorilor prevăzute de Legea privind statutul judecătorilor și procurorilor. - 10pct.

Sediul materiei: art. 8 alin. 1, art. 9, art. 10 și art. 11 alin. 1 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor modificată și republicată.

Art. 8 - (1) Judecătorilor și procurorilor le este interzis:

- a) să desfășoare activități comerciale, direct sau prin persoane interpusă;
pct.
- b) să desfășoare activități de arbitraj în litigii civile, comerciale sau de altă natură; - **1 pct.**
- c) să aibă calitatea de asociat sau de membru în organele de conducere, administrare sau control la societăți civile, societăți comerciale, inclusiv bănci sau alte instituții de credit, societăți de asigurare ori financiare, companii naționale, societăți naționale sau regii autonome; - **1 pct.**
- d) să aibă calitatea de membru al unui grup de interes economic. - **1 pct.**

Art. 9 - (1) Judecătorii și procurorii nu pot să facă parte din partide sau formațiuni politice și nici să desfășoare sau să participe la activități cu caracter politic. - **1 pct.**

(2) Judecătorii și procurorii sunt obligați ca în exercitarea atribuțiilor să se abțină de la exprimarea sau manifestarea, în orice mod, a convingerilor lor politice, - **1 pct.**

Art. 10 - (1) Judecătorii și procurorii nu își pot exprima public opinia cu privire la procese aflate în curs de desfășurare sau asupra unor cauze cu care a fost sesizat parchetul. - **1 pct.**

(2) Judecătorii și procurorii nu pot să dea consultații scrise sau verbale în probleme litigioase, chiar dacă procesele respective sunt pe rolul altor instanțe sau parchete decât acelea în cadrul cărora își exercită funcția și nu pot îndeplini orice altă activitate care, potrivit legii, se realizează de avocat. - **1 pct.**

(3) Judecătorilor și procurorilor le este permis să pledeze, în condițiile prevăzute de lege, numai în cauzele lor personale, ale ascendenților și descendenților, ale soților, precum și ale persoanelor puse sub tutela sau curatela lor. Chiar și în asemenea situații însă judecătorilor și procurorilor nu le este îngăduit să se folosească de calitatea pe care o au pentru a influența soluția instanței de judecată sau a parchetului și trebuie să evite a se crea aparența că ar putea influența în orice fel soluția. - **1 pct.**

Art. 11 - (1) Judecătorii și procurorii pot participa la elaborarea de publicații, pot elabora articole, studii de specialitate, lucrări literare ori științifice și pot participa la emisiuni audiovizuale, cu excepția celor cu caracter politic. - **1 pct.**

VI. Jurisprudența Curții Europene A Drepturilor Omului

Care a fost hotărârea luată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Lupșa împotriva României (hotărâre publicată în M.Of. al României nr. 30 din 17 ianuarie 2007). Prezențați, pe scurt, încălcările constatate de instanța europeană -10 pct

1. Expulzarea unei persoane dintr-o țară în care locuiesc rudele sale apropiate poate constitui o ingerință în dreptul la respectarea vieții de familie, așa cum este el protejat de art. 8 alin 1 din Convenție.

2. Nicio persoană care face obiectul unei măsuri bazate pe aceste motive de siguranță națională nu trebuie lipsită de garanții împotriva arbitrariului. În special, ea trebuie să aibă posibilitatea de a cere controlul măsurii litigioase de către un organ independent și imparțial, abilitat să analizeze toate chestiunile de fapt și de drept pertinente pentru a putea statua asupra legalității măsurii și a sancționa un eventual abuz al autorităților. În fața acestui organ de control, persoana respectivă trebuie să beneficieze de o procedură contradictorie pentru a-și putea prezenta punctul de vedere și a respinge argumentele autorităților.

3. Curtea a constatat că împotriva reclamantului nu s-a declanșat nicio urmărire penală pentru faptul că a participat la comiterea vreunei infracțiuni în România sau într-o altă țară. În afară de motivul invocat în sensul că există "indicii temeinice că desfășoară activități de natură să pună în pericol siguranța națională", autoritățile nu i-au oferit reclamantului nicio altă precizare. În plus, Curtea a observat că, încălcând dreptul intern, ordonanța Parchetului prin care reclamantul a fost declarat indezirabil nu i-a fost comunicată decât după expulzarea sa.

4. Curtea a acordat importanță faptului că instanța de judecată s-a limitat la o analiză pur formală a ordonanței Parchetului. În acest sens, ea a observat că Parchetul nu i-a furnizat curții de apel nicio precizare referitoare la faptele reproșate reclamantului și că aceasta nu a mers dincolo de afirmațiile Parchetului pentru a verifica dacă reclamantul reprezenta într-adevăr un pericol pentru siguranța națională sau pentru ordinea publică.

5. Având în vedere că reclamantul nu s-a bucurat nici în fața autorităților administrative și nici în fața instanței de judecată de un nivel minim de protecție împotriva arbitrariului autorităților, Curtea a conchis că ingerința în viața sa privată și de familie nu era prevăzută de o "lege" care să

respecte cerințele Convenției. Prin urmare, a avut loc încălcarea art 8 din Convenție. - 5 pct

6. Curtea a subliniat că în caz de expulzare, pe lângă protecția ce li se oferă în special prin art. 3 și 8 coroborate cu art. 13 din Convenție, străinii beneficiază de garanțiile specifice prevăzute de art. 1 din Protocolul nr. 7.

7. Curtea a observat că nu s-a contestat faptul că reclamantul locuia legal pe teritoriul românesc în momentul expulzării sale. Drept pentru care, deși a fost expulzat de urgență din motive de siguranță națională, caz autorizat de paragraful 2 al art. 1, el avea dreptul să invoce, după expulzarea sa, garanțiile prevăzute de Convenție.

8. Curtea a subliniat că prima garanție acordată persoanelor vizate de acest articol prevede că acestea nu pot fi expulzate decât "în temeiul executării unei hotărâri luate conform legii".

9. Prin urmare, deși expulzarea reclamantului a avut loc în executarea unei hotărâri luate conform legii, a avut loc încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 7, din moment ce această lege nu răspunde cerințelor Convenției.

10. În acest sens, Curtea a constatat, pe de o parte, că autoritățile nu i-au oferit reclamantului nici cel mai mic indiciu referitor la faptele ce i se reproșau și, pe de altă parte, că Parchetul nu i-a comunicat ordonanța dată împotriva sa decât în ziua unicului termen avut în fața curții de apel. Mai mult, Curtea notează că instanța a respins orice cerere de amânare, împiedicând-o astfel pe avocata reclamantului să studieze ordonanța mai sus menționată și să depună la dosar probe în sprijinul contestației îndreptate împotriva sa.

11. Reamintind că orice prevedere a Convenției sau a protocoalelor sale trebuie să se interpreteze astfel încât să garanteze drepturi concrete și efective, nu teoretice și iluzorii, Curtea consideră, în lumina controlului pur formal efectuat de curtea de apel în cauză, că reclamantul nu a putut cere în mod adecvat examinarea cazului său prin prisma argumentelor ce militau împotriva expulzării sale, încălcându-se astfel prevederile art 1 din Protocolul nr7 al Convenției – 5pct

Comisia de elaborare a subiectelor la proba scrisă

